

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Sendt pr epost til postmottak@oed.dep.no

Vår ref.: Arvid Bekjorden

Vår dato: 08. mars 2017

Høringssvar fra Defo til «vinterpakken» - høring av regelverksforslag fra Europakommisjonen

Distriktenes energiforening, Defo representerer 66 lokale energiverk i Norge. Med dette høringssvaret følger våre innspill til «vinterpakken».

Defo erfarer at med denne vinterpakken så viser Kommisjonen en reel ambisjon om å realisere målene i Paris-avtalen og kutte CO2 utslippene med minst 40 % innen 2030. Dette skal samtidig skape økonomisk vekst og nye arbeidsplasser.

Norsk og nordisk markedstenkning har over tid satt sitt tydelige preg på europeisk markedsdesign. Den nye pakken er intet unntak – etter nordisk mønster blir kundene aktivert, smarte målere skal installeres og kundens skal selge fleksibilitet og delta i markedet. Engrosmarkedet og sluttbrukermarkedet skal kobles sammen. TSOer og DSOer skal samarbeide om markeder og optimere ressursutnyttelsen på tvers av nettnivå. I tillegg slås det fast at kapasitetsmarkeder skal åpnes for deltakelse fra naboland.

På generell basis støtter Defo en oppdatering av reglene for å sikre at Europa når sine klimamål på en samfunnsøkonomisk lønnsom måte, men Defo mener at Kommisjonen nå bør bruke mer ressurser på å få realisert og implementert allerede vedtatte regler og forordninger enn å hele tiden lage nye.

Det er til markedsregelverket vi i hovedsak har konsentrert våre videre innspill.

Plusskunder

Alle blir balanseansvarlig med unntak for plusskunder (opp til 500 kW, 250 fra 2026). Dette er en fornuftig utvikling. Imidlertid avviker grensen fra det som finnes i plusskundeordningen i Norge. Hvorfor skulle grensen være så høy? Defo foreslår 100 kW. Det er også viktig at det ikke innføres støtteordninger som favoriserer enkelte fornybarkilder og gjør at eksisterende fornybar produksjon som vannkraft vil komme dårligere ut.

Sluttbrukerfleksibilitet

Sluttbrukerfleksibilitet blir viktigere og en DSO må legge til rette for at alle som ønsker å tilby sluttbrukerfleksibilitet, kan gjøre det sier forslaget. Her må unødvendige barrierer brytes ned. Forslaget sier videre at DSOere må ta hensyn til sluttbrukerfleksibilitet (samt egen produksjon,

lagring, energieffektivisering) når de planlegger for nytt nett, dette for å unngå for dyre eller feil investeringer. Dette er en fornuftig oppdatering. Det gjenstår arbeid for å sikre at den norske reguleringen blir nøytral med hensyn til hvilken løsning nettselskapet velger (investering vs driftskostnad).

Batterier

I følge forslaget skal ikke en DSO kunne eie, utvikle eller drifte batterier, med mindre ingen er interessert i å levere produktet og at det finnes behov for dette produktet. Forslaget sier videre at det som kan leveres av markedet må leveres av markedet og ikke et monopol. Imidlertid gjenstår det å se hvordan dette blir i praksis. I Oslo eller Bergen kan man tenke seg at det finnes et marked, men hva med Lærdal eller andre steder i Distrikts-Norge? Dersom ingen tilbyr batterier der det er nødvendig og nettselskapet investerer, hva skjer den dagen en ny aktør kommer inn?

En TSO skal ifølge forslaget heller ikke kunne eie, utvikle eller drifte batterier, og skal ikke eie eller ha kontroll på anlegg som ivaretar momentan balanse i kraftsystemet, med mindre det er nødvendig og ingen tilbyr det. Her ligger Norge foran resten av Europa, siden 'alt' som kan være markedsbasert er markedsbasert (nye markedet utvikles når disse er tilgjengelig/mulig).

Nettleie

Nettleie bør ikke være diskriminerende og må være kostnadsreflekterende. Dette er i tråd med myndighetenes tarifftilnærming i Norge, der vi i tillegg har et krav til at variasjoner i nettleien skal basere seg på nettmessige forhold. På dette området som på de fleste områder omtalt i vinterpakken er Norge gått innenfor de krav EU setter.

Fra Defos side ønsker vi å spille inn at en i Norge må jobbe for at innmatingstariffen for produksjon ikke låses til en pris pr kWh, slik som i dag. Med en økende sentralnettariff er det vår oppfatning at også produsentene må ta en forholdsmessig andel av prisøkningen på lik linje med andre brukergrupper som nyter godt av økte investeringer.

Value of lost load.

I følge forslaget skal det beregnes én verdi, hvert femte år, på ikke levert energi. Dette kan ha betydning for KILE-ordningen i Norge. Her ser vi for oss at den norske måten å dele KILE-kostnader på ulike kundegrupper er bedre, gitt at man finner en annen tilnærming til force majeure enn den vi har i Norge i dag.

DSO Rollen

DSO/ TSO samarbeid: DSOene gis med vinterpakken en utvidet rolle i å legge til rette for og benytte fleksibilitet tilknyttet sine nett. DSOenes bruk av fleksibilitet til drift av nettet skal være markedsbasert. I forslaget ligger en forventning om at TSOene og DSOene må koordinere bruk og utvikling av løsninger som sikrer en optimal utnyttelse av ressursene. Det forslås derfor å opprette et eget DSO-organ på EU nivå som kan gis formelle oppdrag fra Kommisjonen.

DSOene må være unbundled for å bli medlem i organisasjonen. Defo ønsker en tydeliggjøring av at både definisjon av produkter og krav til fleksibilitetsprodukter må gjøres av TSOene og DSOene i fellesskap for å hindre at ressurser som kan benyttes til flere tjenester/marked låses til lokale løsninger avhengig av hvor de er tilknyttet. Det er uklart hvordan dette kan implementeres i norske forskrifter, også i sammenheng med forskriften om systemansvaret og kraftsystemutredningsordningen. I Defo ønsker vi ikke å tillegge en DSO oppgaver utover det strengt

nødvendige som må til for å sikre og balansere nettet. Dvs. at Statnett som TSO fortsatt bør ha en overordnet rolle og at DSOens oppgaver må ses i lys av dette.

Flaskehalsinntekter.

I vinterpakken står det at en TSO skal bruke flaskehalsinntekter fra mellomlandsforbindelser til vedlikehold av forbindelsene/ ev. til nye forbindelser. I Norge brukes flaskehalsinntektene (1 mrd i 2015) på å redusere tariffgrunnlaget i sentralnettet. Dette kan bety høyere nettleie i Norge. Regelen var allerede en del av Art. 16 i EU 211/24 som ble vedtatt i 2009. Defos overordnede tilnærming er at eventuelle flaskehalsinntekter som i dag bør brukes til å redusere tariffgrunnlaget i sentralnettet. Det er kundene av sentralnettet som har betalt for dette, og det er rett og rimelig at inntekter som tilfaller nettet går til reduksjon av leien til de som har betalt nettet.

Overnasjonal enhet

I Vinterpakken foreslår Kommisjonen å utvide RSCenes virkeområde og ansvar. Regional Operational Centers (ROC) skal etableres som selskap i et medlemsland, og i tillegg til rådgivende funksjoner blir de tillagt regional beslutningsmyndighet innenfor viktige områder, slik som fastsettelse av handlingskapasitet og driftsikkerhetsberegninger.

Det er videre definert en rekke nye obligatoriske oppgaver, hovedsakelig i planfasen, hvor de skal gi råd til TSOene. Enheten skal overvåkes av regulatorne og ACER. Det foreslås dermed en overnasjonal enhet med beslutningsmyndighet som vil påvirke nasjonal systemdrift. Det er viktige argumenter mot denne endringen.

1.

Stor fare for uklar ansvarsfordeling mellom ROC og nasjonal systemansvarlig både i planfasen og i operativ drift. I tillegg vil det medføre dobbeltarbeid og høyere total kostnader.

2.

Å flytte ansvaret for kapasitets- og sikkerhetsberegninger til en ROC krever omfattende kompetanse for å sikre god nok kontroll. Dette gjelder spesielt i system som det norske med mange flaskehals og aktører. I tillegg er det uheldig at kapasiteter og sikkerhetsmarginer bestemmes sentralt, mens kostnadene tas lokalt.

3.

Grensesnitt mellom nasjonale DSOer og TSO blir stadig viktigere. Regionalisering av TSO oppgaver vil gjøre dette mere krevende.

4.

ROCens geografiske nedslagsfelt skal bestemmes av ACER.

I siste instans blir dette et spørsmål hvorvidt medlemslandene er villig til å legge deler av ansvaret for forsyningssikkerheten utenfor nasjonal kontroll. Defo mener at uansett løsning, må ansvaret være tydelig avklart slik at man ikke kommer i en situasjon der det kan oppstå uklarheter om ansvaret for drifts- og forsyningssikkerheten.

Vennlig hilsen

Distriktenes energiforening, Defo

Knut Lockert

daglig leder